

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, soudkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **E. T. S.**, právně zastoupen Mgr. Martinem Bařinkou, advokátem se sídlem Steyskalové 62, 616 00, Brno, proti žalovanému: **Policie České republiky, Správa Jihomoravského kraje**, se sídlem Kounicova 24, 611 32, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2008, č. j. 30 Ca 246/2007 - 26,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2008, č. j. 30 Ca 246/2007 - 26, **se zrušuje.**
- II.** Žaloba **se odmítá.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Policie ČR, Správy Jihomoravského kraje ze dne 23. 8. 2007, č. j. PJM-331-2/SSč-2007. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Policie ČR, Městského ředitelství Brno ze dne 28. 6. 2007, č. j. MRBM-30474/ČJ-IZ-2007, o zajištění zbrojního průkazu stěžovatele.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti vytýká krajskému soudu nesprávný výklad

zákona o střelných zbraních, konkrétně ustanovení § 57 odst. 1 a § 22 odst. 1 tohoto zákona. Rovněž tak považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný, neboť v jeho odůvodnění se soud nezabýval stěžovatelovou argumentací aplikace výše uvedených zákonných ustanovení, kterou stěžovatel podrobně rozvedl v žalobě. Stěžovatel se domnívá, že pouhé konstatování zákonnosti rozhodnutí je v tomto případě nedostačující. Ze všech výše uvedených důvodů se domnívá, že kasační stížnost je důvodná a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z vyjádření žalovaného vyplývá, že bez námitek souhlasí s odůvodněním napadeného rozhodnutí a odkazuje na své vyjádření v řízení před soudem I. stupně. Navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

V souladu s ustanovením § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák.] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák.], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

Jak již Nejvyšší správní soud uvedl, např. ve svém rozsudku ze dne 29. 3. 2006, č. j. 2 Afs 183/2006 - 64: „Čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod stanoví, že kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Znamená to tedy, že zákonodárce může některá rozhodnutí orgánu veřejné správy, kterými je rozhodováno o subjektivních právech fyzických a právnických osob, vyloučit z přezkumu soudy, ovšem nesmí tak učinit u takových rozhodnutí, která se týkají základních práv a svobod (tj. jimiž je rozhodováno o takových subjektivních právech, která buď nepřímou či jen zčásti mají povahu subjektivních základních práv a svobod). Provedením uvedené ústavní konstrukce na rovině jednoduchého práva je v oboru soudního přezkumu správních rozhodnutí o veřejných subjektivních právech § 70 s. ř. s. Ten stanoví taxativní výčet úkonů správního orgánu, které jsou vyloučeny ze soudního přezkumu, přičemž mezi ně v písm. b) zmíněného ustanovení řadí úkony, které materiálně jsou rozhodnutími (tj. ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. jde o úkony, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují veřejná subjektivní práva nebo povinnosti osob), ovšem přitom jsou to úkony „předběžné povahy“. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 3. 11. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 8/99 (zveřejněn pod č. 153 ve svazku č. 16 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu) zamítl návrh na zrušení ustanovení § 248 odst. 2 písm. e) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v tehdejší znění, v němž byl v rámci tehdejší právní úpravy správního soudnictví obdobně jako v § 70 písm. b) dnešního s. ř. s. vyloučen soudní přezkum rozhodnutí předběžné povahy. Podle názoru Ústavního soudu vyloučením soudního přezkumu rozhodnutí předběžné povahy, čímž se vytváří mez základního práva na soudní ochranu podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod, nejsou podstata a smysl tohoto základního práva dotčeny. To proto, že právo fyzické a právnické osoby na soudní ochranu je

dostatečně zajištěno tím, že je v pravomoci soudů přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů, která mají povahu rozhodnutí konečného. Na okraj nutno poznamenat, že uvedený právní názor nebyl překonán ani pozdější judikaturou Ústavního soudu, kterou byla zrušena celá dřívější část pátá občanského soudního řádu, v níž bylo upraveno správní soudnictví (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 16/99, zveřejněný pod č. 96 ve svazku č. 22 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu a pod č. 276/2001 Sb.), neboť ta shledala ústavněprávní deficity tehdejší úpravy správního soudnictví v jiných jeho aspektech než ve vyloučení soudního přezkumu rozhodnutí předběžné povahy“.

K soudnímu přezkoumání rozhodnutí správního orgánu tedy soud přistoupí za předpokladu, že tu není překážka, která by mu věcně rozhodnout bránila. Tak je tomu ale v posuzovaném případě.

Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. soud návrh usnesením odmítne, jestliže je podle tohoto zákona nepřipustný. O tom, kdy nastává taková situace, hovoří ustanovení § 68 písm. e) ve vazbě na ustanovení § 70 písm. b) s. ř. s., totiž jde-li o úkon správního orgánu předběžné povahy. Za takový totiž musí být považováno právě ustanovení § 57 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních ve znění pozdějších předpisů. Zatímco např. odnětí zbraně, střeliva, zbrojního průkazu, průkazu zbraně a zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní a střeliva má zpravidla dlouhodobější účinek, účinky zajištění zbraně, střeliva, zakázaného doplňku zbraně, zbrojního průkazu, průkazu zbraně a zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní a střeliva podle ustanovení § 57 jsou dočasné. Cílem tohoto dočasného opatření je znemožnit držiteli zbrojního průkazu a zbraní, proti kterému bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v ustanovení § 22, dispozici se zbrojním průkazem a především se zbraněmi, které drží nebo přechovává. Ustanovení vytváří právní možnost pro okamžité omezení vlastnických práv osoby, která je obviněna z takové trestné činnosti, přitom je stíhána na svobodě a je držitelem zbrojního průkazu a vlastníkem zbraní. K podmínkám aplikace postupu dle ustanovení § 57 cit. zákona patří, že jde o trestný čin dle ustanovení § 22 odst. 1. Není namístě otázka presumpce neviny, ani vlastního hodnocení stupně nebezpečnosti správním orgánem, pouze je třeba najisto postavit, zda jde o trestné činy úmyslné. Není požadováno ani pravomocné odsouzení pro takové trestné činy, ale musí dojít k zahájení trestního stíhání. Tak tomu, jak vyplývá ze spisového materiálu, bylo i v dané věci.

Podle § 57 odst. 1 zákona č. 119/2000 Sb., o střelných zbraních a střelivu, příslušný útvar policie může rozhodnout o zajištění zbraně, střeliva, zakázaného doplňku zbraně, zbrojního průkazu, průkazu zbraně nebo zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva, jestliže proti držiteli zbrojního průkazu nebo zbrojního průvodního listu bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v § 22 odst. 1 nebo bylo zahájeno správní řízení pro přestupek uvedený v § 76 odst. 1 písm. a), § 76a odst. 1 písm. a), b) anebo d), § 76a odst. 4 písm. a), § 76a odst. 5 písm. a) anebo b) nebo v § 76a odst. 11 písm. a) anebo b).

Podle odst. 5 cit. ustanovení pominou-li důvody, které vedly k zajištění zbraně, střeliva, zakázaného doplňku zbraně, zbrojního průkazu nebo průkazu zbraně, zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz nebo trvalý dovoz, tranzit zbraní nebo střeliva, musí

být tyto věci útvarem policie, u něhož jsou v úschově, bez zbytečného odkladu vráceny po předložení vydaného potvrzení tomu, komu byly zajištěny. Pokud není ten, komu byly věci zajištěny, totožný s jejich vlastníkem, musí být vráceny jejich vlastníkově.

K povaze rozhodnutí o zajištění zbraně se vyslovil Nejvyšší správní soud již dříve ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2004, č. j. 5 As 29/2003 - 68, v němž uvedl:

„...Zatímco odnětí zbrojního průkazu podle § 49 má zpravidla dlouhodobější účinek, účinky zajištění zbrojního průkazu podle § 50 jsou dočasné. Cílem tohoto dočasného opatření je znemožnit držiteli zbrojního průkazu, proti kterému bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v § 44, dispozici se zbrojním průkazem a především se zbraní, kterou drží nebo přechovává. Ustanovení vytváří právní možnost pro okamžité omezení vlastnických práv osoby, která je obviněna z takové trestné činnosti, přitom je stíhána na svobodě a je držitelem zbrojního průkazu a vlastníkem zbraně (srov. Důvodovou zprávu k zákonu č. 288/1995 Sb.). K podmínkám aplikace postupu dle § 50 cit. zákona patří, že jde o trestný čin v § 44 vyjmenovaný, a to bez ohledu na návěti odst.1, týkajícího se podmínek bezúhonnosti. Není namístě otázka presumpce neviny, ani vlastního hodnocení stupně nebezpečnosti správním orgánem, pouze je třeba najisto postavit, zda jde o trestné činy úmyslné. Není požadováno ani pravomocné odsouzení pro takové trestné činy, ale musí dojít k zahájení trestního stíhání. Žalovaný přitom výslovně veřejný zájem odůvodnil požadavkem, aby obviněným z úmyslných trestných činů bylo omezeno do doby pravomocného rozhodnutí ve věci držení zbrojního průkazu a zbraní podléhajících registraci podle zákona o střelných zbraních. Nejvyšší správní soud, aniž by se zabýval věcnou správností vydaného rozhodnutí žalovaného správního orgánu, uzavírá, že zvolený postup představuje opatření svou povahou předběžné, a to jak s ohledem na ust. § 48 zákona o střelných zbraních vymezující souhrnným způsobem podmínky zániku platnosti zbrojního průkazu, m. j. i nabytím právní moci rozhodnutí, ve kterém je fyzická osoba uznána vinnou pro trestný čin uvedený v § 44, tak i s ohledem na možnost rozhodnout o odnětí zbrojního průkazu, pokud nastanou, popřípadě trvají skutečnosti uvedené v § 49 odst. 1 cit. zákona s cílem znemožnit přímou fyzickou dispozici se zbraněmi, které osoba na základě zbrojního průkazu drží a nosí. Rozhodnutí správního orgánu o zajištění zbrojního průkazu podle ustanovení § 50 odst. 1 zákona o střelných zbraních není meritorním rozhodnutím ve věci. O tom, zda bude zajištěný zbrojní průkaz stěžovateli vrácen nebo odňat, rozhodne správní orgán až s ohledem na výsledek trestního řízení dle ustanovení § 50 odst. 5, resp. § 49 zákona o střelných zbraních. Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že se jedná o předběžné rozhodnutí správního orgánu, jež je vyloučeno z přezkoumání z důvodu kompetenční výluky.“

Nejvyšší správní soud tedy již dříve vyslovil, že rozhodnutí správního orgánu o zajištění zbrojního průkazu (tehdy) podle ustanovení § 50 odst. 1 zákona o střelných zbraních není meritorním rozhodnutím ve věci. O tom, zda bude zajištěný zbrojní průkaz stěžovateli vrácen nebo odňat, rozhodne správní orgán až s ohledem na výsledek trestního řízení pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 148 tr. zák.), dle ustanovení § 50 odst. 5 zákona o střelných zbraních. Nejvyšší správní soud přitom vycházel i z judikatury Ústavního soudu, který rozhodoval v totožné věci – viz II. ÚS 90/03 ze dne 17. 12. 2003.

Jakkoli ve věci výše uvedené bylo v řízení postupováno dle tehdy platného zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních, resp. jeho ust. § 50 ve vazbě na ust. § 44, institut

zajištění zbraně, jakož i podmínky bezúhonnosti jsou v relevantních ustanoveních nyní platného zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, tj. v ustanoveních § 57, resp. § 22, pojmány zcela identicky s předchozí úpravou a na povaze institutu zajištění zbraně, střeliva, zakázaného doplňku zbraně, zbrojního průkazu, průkazu zbraně a zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní se ničeho nezměnilo. To lze mimo jiné dovodit i z důvodové zprávy k zákonu č. 119/2002 Sb., ve které se uvádí, že navrhovaná úprava stávající institut zajištění zpřesňuje a dále umožňuje institut zajištění použít již i při naplnění jedné ze dvou podmínek, za nichž přichází zajištění v úvahu; nově se tento institut vztahuje též na zbrojní průvodní list.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že ke stejnému závěru je nutno dospět i v nyní posuzovaném případě, tzn. v případě zajištění zbraní stěžovatele a neshledal důvody se od něj odchýlit. Nebylo zde rozhodováno o pozbytí (odnětí) povolení nosit zbraň, resp. odnětí zbrojního průkazu, ale zbraně byly stěžovateli pouze po určitou dobu odebrány a zákonem předepsaným způsobem zajištěny.

Nejvyšší správní soud při posouzení věci vycházel rovněž z judikatury Ústavního soudu, který ve svém nálezu zn. Pl. ÚS 16/99 (Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 22, nález č. 96), kterým ke dni 31. 12. 2002 zrušil celou část pátou občanského soudního řádu, tedy v nálezu, který vedl k nové koncepci správního soudnictví mimo jiné konstatoval, že *„trestním obviněním ve smyslu čl. 6 odst. 1 jsou podle judikatury ESLP prakticky řízení o veškerých sankcích ukládaných správními úřady fyzickým osobám za přestupek nebo jiný správní delikt, jakož i o sankcích ukládaných v řízení disciplinárním nebo kárném (státním zaměstnancům, vojákům, policistům), resp. ukládaných v obdobných řízeních členům komor s nuceným členstvím. Soud pak musí být nadán pravomocí zvážit nejen zákonnost sankce, ale i její přiměřenost.“*

Na institut zajištění je nutno pohlížet jako na správní opatření sui generis, nikoli však jako na druh sankce, resp. trestu. Tento institut má pouze dočasný a preventivní charakter. Nelze proto takové rozhodnutí považovat za rozhodnutí, jimž by bylo rozhodováno o trestním obvinění nebo o občanských právech a závazcích ve smyslu ust. čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod; pouze taková rozhodnutí, jak Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí uvedl, nelze ze soudního přezkumu vyloučit (např. rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 26. 10. 2005, č. j. 1 Afs 86/2004 - 54, rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 17. 7. 2007, č. j. 2 Afs 51/2006 - 58).

Nejvyšší správní soud *obiter dictum* považuje za vhodné odkázat i na své rozhodnutí ze dne 18. 11. 2008, č. j. 5 As 77/2008 - 68, v němž posuzoval stejným způsobem obdobné rozhodnutí předběžné povahy a dočasného charakteru, *in concreto* rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu dle ustanovení § 118c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu; toto rozhodnutí bylo napadeno ústavní stížností, přitom meritem ústavní stížnosti byla právě námitka vznesená stran vyloučení rozhodnutí ze soudního přezkumu. Ústavní soud námitkám stěžovatele nepřisvědčil, ztotožnil se s právním hodnocením povahy rozhodnutí tak, jak učinil Nejvyšší správní soud v intencích výše uvedených a ústavní stížnost usnesením ze dne 30. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 230/09 odmítl, aniž by shledal namítané porušení základních práv a svobod.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že se v případě stěžovatele jedná o předběžné rozhodnutí správního orgánu, jež je vyloučeno z přezkoumání z důvodu kompetenční výluky. Pro nepřípustnost žaloby pak v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 věta za středníkem s. ř. s. žalobu odmítl, když nejprve zrušil rozsudek soudu I. stupně, který sám měl návrh odmítnout.

O nákladech řízení o žalobě i kasační stížnosti soud rozhodl v souladu s ustanovení § 60 odst. 3 a ust. § 110 odst. 2 věta druhá s. ř. s. ve spojení. ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 28. srpna 2009

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu